บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรีเขต 2

THE ROLE OF SCHOOL ADMINSTRATORS IN LEARMING LOSS RECOVERY UNDER THE SUPERVISION OF NONTHABUIR PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

[1]สายทิพย์ สุขโข และ [2]ชลาภรณ์ สุวรรณสัมฤทธิ์

[1]Saitip Sukkho and [2] Chalabhorn Suwansamrit

[1]มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์, ประเทศไทย

[1]Rajapruk University, Thailand.

[1]saitip35027@gmail.com, [2]chsuwa@rpu.ac.th

Received: July 25, 2024; **Revised** :November 16, 2024; **Accepted** :December 28, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) ศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ในการฟื้นฟูภาวะถดถอยการเรียนรู้ สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการฟื้นฟูภาวะถดถอยการเรียนรู้ สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 โดยจำแนก ตามเพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดโรงเรียน 3) ศึกษาแนวทางในการส่งเสริมการฟื้นฟูภาวะถดถอยการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 ในภาพรวมและรายด้านมีบทบาทอยู่ในระดับ มาก ทุกด้าน โดยค่าเฉลี่ยสูงสุดคือบทบาทด้านความปลอดภัยและขวัญกำลังใจ รองลงมาคือ ด้านสร้างทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ ด้านพัฒนาและเชื่อมโยงคลังสื่อดิจิทัล

[1] นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

[2] รองศาสตราจารย์ สาขาการบริหารการศึกษา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

ด้านเสริมพลังพัฒนาครูและบุคลากร ด้านออกแบบการเรียนรู้ใหม่ ด้านสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ และด้านยกระดับการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยี ตามลำดับ 2) ผลการเปรียบเทียบพบว่าครูที่มีเพศและระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน ส่วนครูที่มีประสบการณ์และขนาดโรงเรียนต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

คำสำคัญ: บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา,ฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้

Abstract

This research aims to study, 1) Study teachers' opinions on the role of school administrators in learning recovery under the Nonthaburi Primary Educational Service Area Office 2 2) compare teachers' opinions on the role of school administrators in learning recovery under the Nonthaburi Primary Educational Service Area Office 2 By gender, education level, work experience, and school size 3) Study on ways to promote learning recovery of school administrators under the Nonthaburi Primary Educational Service Area Office 2. The findings revealed that 1) The overall role of school administrators in reviving learning recession was rated at a high level in all aspects. The highest average was for the role in ensuring safety and morale, followed by fostering a positive attitude towards learning, developing and connecting digital media resources, empowering teacher and staff development, designing new learning methods, promoting participation in learning management, and enhancing learning through technology, respectively 2) Comparative results showed no significant difference in opinions on the role of school administrators between teachers of different genders and educational levels. However, teachers with varying experiences and school sizes had significantly different opinions at the .05 level.

Keywords: Role of School Administrators, Learning loss recovery

บทนำ

ปัจจุบันประเทศไทยกำลังเผชิญกับ ปัญหาภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ผู้นักเรียนในแต่ละโรงเรียนของประเทศไทย เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนวิธีในการบริหารที่ต่างไปจากเดิม อยู่บนฐานความปกติใหม่ที่แตกต่างจากอดีต ผู้บริหารต้องนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จในอุปสรรคหลายด้านทั้งด้านการจัดการเรียนการสอน ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ด้านความปลอดภัยในสถานศึกษา และการบริหารบุคคลกรให้พร้อมต่อการรับมือในหลายด้าน จากการสังเคราะห์ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาในปี 2565 ได้พบผลกระทบทางด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้เรียน เกี่ยวกับภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของผู้เรียน พบว่าในภาพรวมของระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีการรับรู้ภาวะในระดับปานกลาง โดยผู้เรียนระดับประถมปีที่ 1- 6 ถดถอยเชิงผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการในวิชาภาษาต่างประเทศ วิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์อยู่ในระดับมากที่สุดตามลำดับ ในขณะที่ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษา1-3 รับรู้ภาวะถดถอยเชิงผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการในวิชาการในวิชาคณิตศาสตร์ ภาษาต่างประเทศ และ วิทยาศาสตร์อยู่ในระดับมากที่สุดตามลำดับ สำหรับผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4–6 รับรู้ภาวะถดถอยเชิงผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการในวิชาการในวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาต่างประเทศอยู่ในระดับมากที่สุดตามลำดับ และรวมถึงในด้านครูผู้สอนเนื่องจากครูมีบทบาทสำคัญในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งก็ได้รับผลกระทบจากการปรับเปลี่ยนรูปแบบการสอนโดยใช้เทคโนโลยีมากขึ้น ส่งผลให้ครูต้องพัฒนาตนเองมากขึ้น ในด้านการใช้สื่อเทคโนโลยีต่างๆ เพื่อจัดการเรียนรู้และส่งผลให้ครูบางส่วนมีความเครียด เนื่องจากไม่คุ้นเคยกับการใช้เทคโนโลยีมากก่อน ในด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนสถานศึกษาจำเป็นต้องปรับการบริหารจัดการศึกษา โดยเฉพาะด้านหลักสูตร และวิธีการจัดการเรียนการสอนให้ครอบคลุมและพัฒนาผู้เรียนได้อย่างรอบด้าน (กระทรวงศึกษาธิการและกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา ,2565)

เมื่อเป็นเช่นนี้ สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา จึงได้ออกมาตรการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ (Learning Loss Recovery) หรือ RECOVER ประกอบด้วย 7 มาตรการ ได้แก่ การออกแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้ใหม่ การเสริมพลังพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษา การสร้างการมีส่วนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพระหว่างสถานศึกษา การพัฒนาคลังสื่อดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้แบบเปิดและเชื่อมโยงข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา ด้านสร้างทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้และสุขภาวะที่ดี ด้านการยกระดับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ และด้านการจัดสวัสดิการความปลอดภัยสร้างขวัญและกำลังใจแก่ครู ซึ่งมาตรการฟื้นฟูภาวะ

ถดถอยทางการเรียนรู้ ดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปบริหารออกแบบ วางแผนตามความต้องการของครูและผู้เรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ โควิด-19 และเป็นประโยชน์ในการพัฒนาเทคนิคและวิธีการจัดการเรียนการสอนการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีดิจิทัลทางการศึกษาและเพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษานำไปพัฒนากระบวนทัศน์ใหม่เพื่อเสริมสร้างวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ในการบริหารและการจัดการเรียนรู้เป็นผู้นำการปรับหลักสูตรการวางแผนพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ การนิเทศและพัฒนาครูการจัดหาและพัฒนาเทคโนโลยี สื่อ และแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษารวมถึงระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน และการสร้างระดมประสานความร่วมมือกับทุกฝ่ายอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนส่งเสริมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ทางการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา,2565)

สถานศึกษาเป็นองค์กรที่มีความสำคัญต่อกันจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้บริหารและครูช่วยกันเร่งแก้ไขปัญหากลุ่มผู้เรียนที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 โดยเพิ่มโอกาสการเข้าถึงการศึกษา ฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ (learning loss recovery) ให้กับผู้เรียนทุกระดับ รวมทั้งลดความเครียดและสุขภาพจิตทั้งของครูและผู้เรียน ซึ่งปัญหาเหล่านี้เป็นภารกิจเร่งด่วนที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 ต้องแก้ไขโดยเร่งด่วน จึงได้จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ที่สอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ทั้ง 4 ด้าน คือ 1.) ด้านความปลอดภัย 2.) ด้านโอกาส 3.) ด้านคุณภาพ และ 4.) ด้านประสิทธิภาพ และทั้ง 9 จุดเน้น ซึ่งในงานวิจัยครั้งนี้ตรงกับด้านที่ 4 คือ ด้านประสิทธิภาพ ในจุดเน้นที่ 1 และจากสรุปรายงานผลการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรีเขต 2 ปี 2565 พบปัญหาคือ นักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 เกิดสภาวการณ์การเรียนรู้ถดถอยอย่างต่อเนื่อง จากผลการประเมินคุณภาพนักเรียนระดับชาติ (NT) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และผลการทดสอบ O-NET ในปีการศึกษา 2565 มีผลการประเมินมีค่าคะแนนเฉลี่ยรวมต่ำกว่าระดับ สพฐ. และระดับประเทศ จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้บริหารสถานศึกษาควรปรับเปลี่ยนวิธีการบริการจัดการศึกษาที่ทันสมัย เพื่อตอบสนองความต้องการของครูและผู้เรียนในการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบใหม่ ก็ยิ่งทำให้องค์กรไปสู่จุดมุ่งหมายตามที่ตั้งไว้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 : 2565)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงให้ความสนในการศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ ตามมาตรการการฟื้นฟูภาวะถดถอยของสำนักเลขาธิการสภาการศึกษาทั้ง 7 มาตรการ เพื่อทราบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับใด พร้อมศึกษาแนวทางการฟื้นฟู

เพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญ โดยผลการศึกษาในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการวางแผน ปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน รวมทั้งการบริหารจัดการเรียนการสอนในยุคปกติใหม่ให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการฟื้นฟูภาวะถดถอยการเรียนรู้ สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการฟื้นฟูภาวะถดถอยการเรียนรู้ สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 โดยจำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดสถานศึกษา
3. เพื่อศึกษาแนวทางในการส่งเสริมการฟื้นฟูภาวะถดถอยการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรีเขต 2 ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามลำดับหัวข้อดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้การวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 2 ปีการศึกษา 2566 จาก 63 โรงเรียน จำนวน 1,149 คน

กลุ่มตัวอย่างใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 2 ปีการศึกษา 2566 โดยใช้ตารางกำหนดขนาดของ เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) อ้างถึงในลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์ และคณะ, 2562) โดยการเทียบตารางได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 291 คน จากนั้นสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามขนาดสถานศึกษา และได้เลือกจำนวนโรงเรียนโดยเทียบส่วนตามสัดส่วนของสถานศึกษา และใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แบบสอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ประสบการณ์ การทำงาน ระดับการศึกษา และขนาดของสถานศึกษา ลักษณะของแบบสอบถามเป็นชนิดตรวจสอบรายการ (Checklist)

2.2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรีเขต 2 ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีการของ เรนซิสลิเคอร์ท (RensisLikert) ทั้งหมด 7 ด้าน 35 ข้อ

2.3 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะ

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอตามลำดับ โดยใช้สถิติการวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) การหาค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยรวม รายด้านเพื่อนำไปอธิบายข้อมูลในรูปแบบตารางต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ จากการสัมภาษณ์ เพื่อให้ผู้ตอบเสนอข้อคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับแนวทางหรือวิธีการในการพัฒนาการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) สรุป แล้วนำเสนอในเชิงพรรณนาต่อไป

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. วิเคราะห์ศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 ผลปรากฏดังตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการ เรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2

ด้านที่	บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ในการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้	$\overline{X}$	S.D.	แปลค่า	อันดับ
1	ด้านออกแบบการเรียนรู้ใหม่	4.09	.79	**มาก**	**5**
2	ด้านเสริมพลังพัฒนาครูและผู้บริหาร	4.09	.73	**มาก**	**4**
3	ด้านสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้	4.02	.82	**มาก**	**6**

4	ด้านพัฒนาและเชื่อมโยงคลังสื่อดิจิทัล	4.10	.76	**มาก**	**3**
5	ด้านสร้างทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้	4.19	.74	**มาก**	**2**
6	ด้านยกระดับการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยี	3.96	.86	**มาก**	**7**
7	ด้านความปลอดภัยและขวัญกำลังใจ	4.20	.69	**มาก**	**1**
	ภาพรวม	4.09	.68	**มาก**	

จากตารางที่ 1 พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\overline{X}$ = 4.09, S.D. = 0.68) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากโดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงสุด คือ ด้านความปลอดภัยและขวัญกำลังใจ ($\overline{X}$ = 4.20, S.D.= .69) รองลงมาคือ ด้านสร้างทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ ด้านพัฒนาและเชื่อมโยงคลังสื่อดิจิทัล ด้านเสริมพลังพัฒนาครูและผู้บริหาร ด้านออกแบบการเรียนรู้ใหม่ ด้านสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้และด้านยกระดับการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยี ตามลำดับ

2. วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการฟื้นฟูภาวะถดถอยการเรียนรู้ สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 โดยจำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดสถานศึกษา ผลปรากฏดังตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นครูผู้สอนที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 ในภาพรวมและรายด้าน จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดสถานศึกษา

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2	**เพศ**		**ระดับการศึกษา**		**ประสบการณ์ทำงาน**		**ขนาดสถานศึกษา**	
	t	**Sig.**	**t**	**Sig.**	**F**	**Sig.**	**F**	**Sig.**
ด้านออกแบบการเรียนรู้ใหม่	-1.69	.09	-1.27	.21	3.40**	.01	0.62	.54
ด้านเสริมพลังพัฒนาครูและผู้บริหาร	1.28	.20	.22	.83	.70	.56	0.75	.48
ด้านสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้	.19	.85	-1.17	.24	1.79	.15	4.31*	.01
ด้านพัฒนาและเชื่อมโยงคลังสื่อดิจิทัล	- .20	.85	-.43	.67	.03	.99	3.76*	.02
ด้านสร้างทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้	- .76	.45	1.89	.06	.75	.52	1.62	.20
ด้านยกระดับการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยี	- .17	.86	.25	.81	2.49	.06	6.97*	.00
ด้านความปลอดภัยและขวัญกำลังใจ	.22	.83	- .02	.98	1.69	.17	1.95	.15
รวม	- .21	.83	-.10	.92	.23	.87	3.03	.05

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 **มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 2 พบว่าผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษ ในการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 ของครูจำแนกตามเพศ และระดับการศึกษา พบว่าไม่แตกต่างกันทั้งภาพรวมและรายด้าน เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ทำงาน ในด้านออกแบบการเรียนรู้ใหม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยกลุ่มที่มีประสบการณ์ทำงาน 30 ปีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยมากกว่ากลุ่มที่มีประสบการณ์ทำงาน 1-10ปี และกลุ่มที่มีประสบการณ์ทำงาน 11-20ปี และเมื่อจำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่าครูที่มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่กลุ่มโรงเรียนขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษมีค่าเฉลี่ยสูงกว่า กลุ่มโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง

3. ศึกษาแนวทางในการส่งเสริมการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 ผลปรากฏดังนี้

(1) ผู้บริหารควรกำกับติดตามการใช้หลักสูตร ปรับปรุงให้ทันสมัยและสอดคล้องกับบริบทความต้องการของผู้เรียน และควรนำเทคโนโลยีมาใช้ในการวัดผลประเมินผลเพื่อรองรับสำหรับอนาคต

(2) ผู้บริหารควรพัฒนาทักษะของครูในด้านการสื่อสารและด้านเทคโนโลยีที่จำเป็นต่อการสอนสมัยใหม่ และกำกับติดตามพัฒนาครูอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง

(3) ผู้บริหารควรส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้ เน้นให้ความรู้เชิงปฏิบัติแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน โดยใช้เทคโนโลยีเข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างเครือข่ายทั้งกับชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ เพื่อร่วมกันวางแผนแก้ปัญหาพัฒนาผู้เรียน

(4) ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูพัฒนาช่องทางในการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อเป็นเครื่องมือที่จะเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลาและมีการประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนโดยใช้เทคโนโลยีเพลตฟอร์มที่ทันสมัย

(5) ผู้บริหารควรสร้างสัมพันธ์อันดีในสถานศึกษา เคารพให้เกียรติผู้อื่น รู้จักพึ่งพาแบ่งปันและกระจายความเป็นผู้นำในการคิดเพื่อลดช่องว่างระหว่างผู้นำแบบเดิมและผู้นำแบบอนาคต ควรสนับสนุนให้ครูปลูกฝังทัศน์คติเชิงบวก (Growth mindset) ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน

(6) ผู้บริหารควรจัดสรรทรัพยากรด้านเทคโนโลยี และสนับสนุนให้ครูจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีเป็นฐาน พร้อมคอยให้คำปรึกษาในการนำไปใช้อย่างเหมาะสม

(7) ผู้บริหารควรจัดทำโครงการที่สนับสนุนครูเพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานพร้อมปรับปรุงสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาเพื่อให้ครูและผู้เรียนมีความสุขในสิ่งแวดล้อมที่ดี

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 มีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 ในภาพรวมอยู่ใน ระดับ มาก ทุกด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 ได้มีแผนในการพัฒนาและแก้ปัญหาเรื่องนี้อย่างสม่ำเสมอทั้งมีการจัดอบรม การจัดสภาพแวดล้อมและการสนับสนุนการเรียนการสอน พัฒนาระบบบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพและส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ซึ่งสอดคล้องกับ แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2566 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต2) ที่ได้กำหนดนโยบาย กลยุทธ์ จุดเน้นในการพัฒนาสนับสนุนครูและผู้เรียนไว้อย่างชัดเจน และสอดคล้องกับ ยุทธชาต นาห่อม (2564) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารสถานศึกษาบนฐานความปกติใหม่ จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า การบริหารสถานศึกษาบนฐานความปกติใหม่ เพื่อไปสู่องค์กรที่ ประสบความสำเร็จนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาต้องบริหารจัดการศึกษาภายใต้รูปแบบการดำเนินชีวิตใหม่ที่แตกต่างจากอดีต การบริหารสถานศึกษาต้องมีกลยุทธ์ที่เหมาะสมมีการวางแผน ในส่วนของแนวทางการจัดการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาต้องรู้จักปรับปรุงการจัดการศึกษาในสภาวการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างชาญฉลาด มีการเตรียมความพร้อมในการเรียนการสอนออนไลน์ทั้งด้านของการจัดสรรอุปกรณ์และเทคโนโลยีการออกแบบหลักสูตรที่ต้องคำนึงถึงความแตกต่างของนักเรียนการบริหารจัดการโรงเรียนและครูให้ประสบความสำเร็จนั้น ผู้บริหารต้องเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกลและนำวิสัยทัศน์มาสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นผลสำเร็จ

เมื่อพิจารณาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 เป็นรายด้าน อภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1.1 ด้านความปลอดภัยและขวัญกำลังใจ พบว่ามีค่าเฉลี่ยที่สูงสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 ได้ตระหนักถึงความปลอดภัยในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด 19 ที่ต้องเพิ่มการดูแลบุคลากร สุขภาวะทั้งของครูและผู้เรียน รวมทั้งผู้บริหารส่วนใหญ่มีมาตรการป้องกันและแก้ไขเมื่อเกิดอุบัติภัยต่างๆ มีการประชุมวางแผนแนวทางป้องกันที่ชัดเจนรวมถึงการสร้างขวัญกำลังใจอย่างเป็นระบบภายใต้สถานการณ์โควิด 19 ที่ยังมีอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฉวีวรรณ อินชูกุล (2566) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารจัดการโรงเรียนประถมศึกษาในสถานการณ์ปกติใหม่ ผลการวิจัยพบว่า การส่งเสริมมาตรการรักษาความปลอดภัย ความสำคัญเป็นอันดับที่หกของการบริหารจัดการโรงเรียนประถมศึกษาในสถานการณ์ปกติใหม่ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากถ้าองค์กรมีความชัดเจนในเรื่องสุขภาพ ความปลอดภัย และคุณภาพชีวิตที่ดีในแบบที่ต้องการให้เกิดขึ้นแล้วก็จะทราบถึงภารกิจที่ต้องทำ สามารถเลือกกลยุทธ์หรือวิธีการที่ใช้สำหรับทำให้ถึงผลลัพธ์ที่ต้องการได้ ทำให้การดำเนินการที่จะตามมามีความชัดเจนเป็นรูปธรรมในรูปแบบของกิจกรรมโครงการต่างๆ ที่ต้องดำเนินการด้วยความต่อเนื่อง

1.2 ด้านสร้างทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้ และมีโครงการที่ส่งเสริมกิจกรรมการพัฒนาทั้งสุขภาพกาย (Body) และสุขภาพจิต (Mind) ของครูและผู้เรียนเพื่อการเสริมสร้างทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และเสริมสร้างปฏิสัมพันธ์ที่มีคุณภาพทั้งในและนอกห้องเรียนส่งเสริมการรู้เท่าทันสื่อเทคโนโลยีให้แก่ผู้เรียน ในสถานการณ์การเรียนรู้แบบใหม่ ซึ่งสอดคล้องกับวิจัยของ เอกฤทัย ชัยลิ้นฟ้า, พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิร (2566) ได้ศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า สภาพปัจจุบันการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับ มาก และได้ศึกษากลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับสถานศึกษา ประกอบด้วย 10 กลยุทธ์หลัก 1) ปรับกระบวนทัศนด้านการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ของผู้สอน 2) ปรับกระบวนทัศนด้านการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะตามการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ 3) ปรับกระบวนการทัศนด้านรูปแบบการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่และความเสี่ยงในการติดเชื้อ 4) ใช้ชุมชนเป็นฐานการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะชีวิต ทักษะอาชีพการนำไปปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน 5)เสริมสร้างมาตรการทางสังคมเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดเพื่อให้สถานศึกษาปลอดภัยตามมาตรการ Sandbox Safety Zone in School ของกระทรวงศึกษาธิการ 6) ปรับกระบวนทัศนการนิเทศการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ของสถานศึกษา เพื่อติดตามผลในการจัดการเรียนรู้ 7) ลดความความเหลื่อมล้ำเรื่องความพร้อม

เครื่องมือสนับสนุนการเรียนของผู้เรียนในการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ 8) สร้างความเข้าใจ ดูแล ช่วยเหลือ ให้กับผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ 9) ยกระดับการประเมินผลการเรียนรู้ในสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ 10) ส่งเสริมการใช้ เทคโนโลยีในสถานศึกษา เพื่อช่วยให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่ ผลการประเมินกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับสถานศึกษา โดยรวมมีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับ มาก

1.3 ด้านพัฒนาและเชื่อมโยงคลังสื่อดิจิทัล อยู่ในระดับ มาก อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมครูในการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่ทันสมัยในสภาพการณ์ปัจจุบัน มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนเข้ารับการฝึกอบรม/สัมมนาเกี่ยวกับการสร้างนวัตกรรมเพื่อการเรียนการสอนที่หลากหลาย และรวมถึงการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาและแก้ปัญหาการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับวิจัยของนิตยา หงษ์ขุนทด,บรรจบ บุญจันทร์ และอริสา นพคุณ (2567) ได้ศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาในยุคปกติใหม่ โดยค้นพบว่าแนวทางการกำหนดกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาในยุคปกติใหม่สามารถทำได้โดยมีการใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้การพัฒนาและนำเทคโนโลยีมาใช้ในกระบวนการเรียนรู้และการสอน การสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นและส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต การสนับสนุนความเป็นอยู่ทางด้านดิจิทัล การสร้างความสัมพันธ์และการทำงานร่วมกันระหว่างผู้เรียน ครู และครอบครัวและการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาข้อเสนอแนะสำหรับการใช้กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาในยุคปกติใหม่สถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้กับผู้เกี่ยวข้องทุกระดับมีส่วนร่วมในการพัฒนากลยุทธ์ผู้บริหาร ครู และนักเรียนมีการใช้เทคโนโลยีในการบริหารและการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ สร้างทีมงานที่มีความสามารถและมีความหลากหลายในด้านทักษะและความรู้

1.4 ด้านเสริมพลังพัฒนาครูและผู้บริหาร โดยภาพรวม อยู่ในระดับ มาก อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีแผนรองรับในการพัฒนาครู และผู้บริหารได้ปรับบทบาทจากผู้บริหารเป็นซุปเปอร์โค้ชที่ดี พร้อมทั้งมีการจัดอบรมเพื่อพัฒนาสมรรถนะหรือเทคนิคการสอนของครูอย่างเป็นระบบอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมกระตุ้น สร้างแรงบันดาลใจให้กับครูผู้สอนอย่างสม่ำเสมอในการเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับครู ซึ่งสอดคล้องกับวิจัยของ ศิริกุล แสงศรี และนงลักษณ์ ใจฉลาด (2565) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาการพัฒนาสมรรถนะครูตามสถานการณ์แพร่เชื้อไวรัสโคโรน่า2019 (โควิด-19) ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 1 ในด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนพบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก เนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาพัฒนาครูให้จัดสภาพแวดล้อมทั้งภายในและนอก

ห้องเรียนให้เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนและจัดสิ่งอำนวยความสะดวกของห้องเรียนให้มีความปลอดภัยสำหรับการสอนแบบ On site ความมีระเบียบวินัยกับนักเรียนปฏิบัติตามมาตรการการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด–19

1.5 ด้านออกแบบการเรียนรู้ใหม่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษา มีการวางแผนส่งเสริมการออกแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้ใหม่ ที่ตอบสนองบริบทความเปลี่ยนแปลงและความต้องการของผู้เรียน มีการสำรวจความพร้อมความต้องการของผู้เรียนและครูผู้สอน เพื่อปรับหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันที่ทันสมัย ซึ่งสอดคล้องกับวิจัยของจุฬาพรรณ ภักดีศรี,อดุลย์ พิมพ์ทอง,และวานิช ประเสริฐพร(2566) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในสถานการณ์ปกติใหม่ (New Normal) ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ในด้านการพัฒนาหลักสูตรและการสอนในสถานการณ์ปกติใหม่ (New Normal) โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับวิจัยของ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริกุล แสงศรี และนงลักษณ์ ใจฉลาด(2565) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาการพัฒนาสมรรถนะครูตามสถานการณ์แพร่เชื้อไวรัสโคโรน่า (Covid -19) ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การศึกษาการพัฒนาสมรรถนะครูตามสถานการณ์แพร่เชื้อไวรัสโคโรน่า 2019 (โควิด-19) ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ในภาพรวม อยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดการเรียนรู้

1.6 ด้านสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนการสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ระหว่างสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง ชุมชน และทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยมีการให้ความร่วมมือในการฟื้นฟูการศึกษา จากทุกภาคส่วนเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มนตรี วิชัยวงษ์,เริงวิชญ์,นิลโคตร,วัยวุฒิ บุญลอย และธีรังกูร วรบำรุงกุล (2566) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องสถานการณ์นิวนอร์มอลกับการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมบนฐานทุนทางสังคม“บ้าน วัด โรงเรียน” โดยได้ข้อสรุปของงานวิจัย โดยค้นพบว่าในสถานการณ์นิวนอร์มอล กับการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมบนฐานทุนทางสังคมบ้าน วัด โรงเรียน ก็เป็นปกติรูปแบบใหม่ที่สะท้อนเรื่องราวการบริหารจัดการสถานศึกษาการเรียนการสอนในบริบทปัจจุบันที่ก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีของนักเรียน นักเรียนมีความสุขกับการเรียน พ่อแม่ผู้ปกครองสบายใจ ชุมชน มีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการที่ดีต่อสถานศึกษาอันเกิดจากความร่วมมือเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันโดยมีเป้าหมาย

ร่วมกันคือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนส่วนบุคลากรทางการศึกษาและผู้ปกครองก็ปลอดภัยจากโรคระบาด งานปกติที่ทำก็มีประสิทธิภาพ “คนสำราญ งานสัมฤทธิ์” โดยมีข้อจำกัดในการเรียนการสอนอีกประการคือ ต้องป้องกันการติดเชื้อโควิด-19ด้วย

1.7 ด้านยกระดับการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยี โดยภาพรวม อยู่ในระดับ มาก อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาเห็นความสำคัญของการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนในยุคปกติใหม่หลังจากสถานการณ์โควิด19 จึงได้เน้นการยกระดับการบริหารจัดการในสถานศึกษาที่ใช้เทคโนโลยีเป็นฐาน เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และผู้บริหารมีการจัดสรรสิ่งอำนวยความสะดวกที่ครอบคลุมต่อความต้องการของครูเพื่อการจัดการเรียนการสอนที่ทันสมัย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรุตตา แววสุวรรรณ และอุไร สุทธิแย้ม (2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ครูมีความคิดเห็นต่อบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครู โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับ มาก ทุกด้าน

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารในการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรีเขต 2 จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดสถานศึกษา เมื่อเปรียบเทียบทั้งภาพรวมและรายด้าน อภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

2.1 เพศ ครูผู้สอนมีที่มีเพศต่างกัน ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะครูที่มีเพศต่างกันมีความรู้ความเข้าใจและได้รับการสนับสนุนเรื่องการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์โควิด-19 ที่ไม่แตกต่างกันมาก เนื่องจากผู้บริหารและครูได้มีการเตรียมความพร้อมตั้งแต่ปี 2563-2565 ซึ่งสอดคล้องกับวิจัยของพัชรี เครือรัตน์ และ เอกชาตรี สุขเสน (2566) ได้ทำวิจัยเรื่องภาวะผู้นำในยุคปกติถัดไปของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 พบว่าข้าราชการครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นไม่ต่างกัน

2.2 ระดับการศึกษา ครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะระดับการศึกษาไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับลักษณะการปฏิบัติงานในสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับนันทิยา นุ่นจุ้ย และกัลยมน อินทุสุต (2565) ได้ทำวิจัยเรื่องการบริหารจัดการศึกษาในสถานการณ์โควิด-19 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ข้าราชการครูที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการศึกษาในสถานการณ์โควิด-19 ไม่แตกต่างกัน

2.3 ประสบการณ์ทำงาน ครูผู้สอนที่มีประสบการทำงานต่างกัน ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน อาจเป็นเพราะประสบการณ์ในการทำงานส่งผลให้การปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งสอดคล้องกับ พัชนียา ราชวงษ์และอำนวย ทองโปร่ง(2565) ได้ทำวิจัยเรื่อง สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคปกติใหม่ (New Normal) ตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 ผลวิจัยพบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาขนาดสถานศึกษาและประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีการรับรู้ต่อสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคปกติใหม่ (New Normal) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.4 ขนาดสถานศึกษา ครูผู้สอนที่มีขนาดสถานศึกษาต่างกัน ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน อาจเป็นเพราะสถานศึกษาที่ขนาดแตกต่างกันมีลักษณะการบริหารในการเข้าถึงงบประมาณและอัตรากำลังของบุคลากรที่ต่างกัน ส่งผลให้ลักษณะการปฏิบัติงานมีความคล่องตัวและต่อเนื่องต่างกันซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนันทิยา นุ่นจุ้ย และกัลยมน อินทุสุต (2565) ได้ทำวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการศึกษาในสถานการณ์โควิด-19 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาขนาดแตกต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน

3. แนวทางในการส่งเสริมการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 อภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

3.1ด้านออกแบบการเรียนรู้ใหม่พบว่าผู้บริหารควรมีบทบาทในการนิเทศภายในสถานศึกษา เพื่อให้มีการกำกับและติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษาอย่างมีระบบ ควรจัดให้มีการประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องเพื่อปรับปรุงและพัฒนาสาระการเรียนรู้ในแต่ละวิชาของหลักสูตรให้ทันสมัยและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนชุมชนและท้องถิ่นและควรนำเทคโนโลยีมาใช้ในการวัดประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีประโยชน์ในการปรับปรุงการสอนและการเรียนรู้ในอนาคต

3.2 ด้านเสริมพลังพัฒนาครูและผู้บริหาร พบว่าผู้บริหารควรส่งเสริมการพัฒนาครูจัดกิจกรรมการอบรมและการพัฒนาที่เน้นให้กับครูและบุคลากรทางการศึกษา เช่น การอบรมทักษะการสอนใหม่การใช้เทคโนโลยีในการสอน หรือการพัฒนาทักษะการสื่อสาร ควรมีการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของครูมีการจัดทำระบบประเมินผลและการติดตามความก้าวหน้า ในการพัฒนาของครูโดยใช้วิธีการตรวจสอบและประเมินผลอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

3.3 ด้านสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ พบว่าผู้บริหารควรส่งเสริมการเรียนรู้และคุณภาพผู้เรียน สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ PLC (Professional Learning

Community) เพื่อแลกเปลี่ยนแนวคิดและประสบการณ์ ร่วมกันวางแผนและดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน จัดกิจกรรมที่กระตุ้นการเรียนรู้ และสร้างความสัมพันธ์ดีระหว่างนักเรียน ผู้ปกครอง และครู ส่งเสริมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนรู้เท่าทันสื่อและสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคลทุกคนในชุมชน ควรส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้

3.4 ด้านพัฒนาและเชื่อมโยงคลังสื่อดิจิทัล พบว่าผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครู พัฒนาช่องทางการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยใช้เทคโนโลยีเพลตฟอร์ม เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ทุกที่ทุกเวลา เพื่อสร้างการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นและสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนแต่ละคน และสนับสนุนให้ครูมีการประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนโดยการใช้เทคโนโลยี เพื่อวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับความต้องการและสภาพความพร้อมของนักเรียนแต่ละคน เพื่อสร้างการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและทันสมัยในท้องถิ่นนั้นๆ

3.5 ด้านสร้างทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ พบว่าผู้บริหารควรสร้างสัมพันธ์อันดีในสถานศึกษา ผู้บริหารต้องสื่อสารกับบุคลากรอย่างสม่ำเสมอ รับฟังปัญหาของครู เคารพและให้เกียรติผู้อื่นรู้จักพึ่งพา แบ่งปัน และกระจายความเป็นผู้นำเพื่อลดช่องว่างระหว่างผู้นำการคิดแบบอนาคตและผู้นำแบบเดิมเป็นผู้สนับสนุนและให้กำลังใจแก่ครูในการปฏิบัติหน้าที่ของพวกเขา โดยการรับรู้และชื่นชมความสำเร็จของครูในการสอนและการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียน ให้รางวัลตามความเหมาะสม

3.6 ด้านยกระดับการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยี พบว่าผู้บริหารควรจัดสรร ทรัพยากรด้านเทคโนโลยีอย่างทั่วถึง สนับสนุนอุปกรณ์ หรือสื่อรวมทั้งอินเทอร์เน็ตให้ครอบคลุมและทั่วถึงครูผู้สอนทุกคน ส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และควรกำกับติดตามให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการใช้ ICT ให้แก่ครูและบุคลากร และตรวจสอบการนำไปใช้อย่างเหมาะสม ตามนโยบายอย่างถูกต้องและเหมาะสม

3.7 ด้านความปลอดภัยและขวัญกำลังใจ พบว่าผู้บริหารควรจัดทำโครงการสนับสนุนครู เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา ส่งเสริมความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน ตลอดจนการเลื่อนวิทยะฐานให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาปรับปรุงสภาพแวดล้อมสถานที่ทำงานดูแลเรื่องสุขภาพจิตครูและบุคลากรทางการการศึกษาให้ทำงานอย่างมีความสุขในสิ่งแวดล้อมที่ดีขึ้นในชีวิตประจำวัน

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

ผู้บริหารส่วนใหญ่ได้ให้ความสำคัญในเรื่องด้านความปลอดภัยและขวัญกำลังใจของครูผู้สอนและของผู้เรียน เนื่องจากมีความสำคัญอย่างยิ่งในสถานการณ์ยุคใหม่ และผู้บริหารควรมีการศึกษาความเป็นไปได้ในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาช่วยจัดการเรียนรู้และการบริหารของสถานศึกษาให้ทุกคนสามารถเข้าถึงการศึกษาได้อย่างเป็นระบบ โดยใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาเป็นฐาน และควรมีการสำรวจและวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียน ครู ชุมชน บ้าน วัด หรือทุกภาคส่วนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาของผู้เรียน เพื่อจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษาให้สามารถนำมาปรับใช้งานได้จริงเพื่อรองรับอาชีพในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการและกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (2565). *รายงานใหม่ชี้เด็กในเกือบทุกประเทศเผชิญการเรียนรู้ถดถอยเนื่องจากโควิด-19.* เข้าถึงเมื่อ 5 ตุลาคม 2566, เข้าถึงได้จาก https://www.eef.or.th/news-report-covid19

ฉวีวรรณ อินชูกุล.(2566). *การบริหารจัดการโรงเรียนประถมศึกษาในสถานการณ์ปกติใหม่.* วารสารวิชาการสถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิค. 9,3 (กันยายน– ธันวาคม. 2566): 459-460

นันทิยา นุ่นจุ้ย และกัลยมน อินทุสุต. (2565). *การบริหารจัดการศึกษาในสถานการณ์โควิด-19 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2.* บริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

นิตยา หงษ์ขุนทด,บรรจบ บุญจันทร์ และอริสา นพคุณ. (2567). *กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาในยุคปกติใหม่.* ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

ปิยาภรณ์ พูลชัย.(2565) *บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสานักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี.* บริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

พัชนียา ราชวงษ์ และ อำนวย ทองโปร่ง. (2565). *สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคปกติใหม่ (New Normal) ตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1.*บริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยรามคำแหง**.**

พัชรี เครือรัตน์ และ เอกชาตรี สุขเสน. (2566). *ภาวะผู้นำในยุคปกติถัดไปของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1.* บริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.

มนตรี วิชัยวงษ์,เริงวิชญ์,นิลโคตร,วัยวุฒิ บุญลอย และธีรังกูร วรบำรุงกุล. (2566). *สถานการณ์นิวนอร์มอลกับการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม บนฐานทุนทางสังคม"บ้าน วัด โรงเรียน"*. คณะครุศาสตร์. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

ยุทธชาต นาห่อม.(2564). *การบริหารสถานศึกษา บนฐานความปกติใหม่.* บริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์, สุภมาส อังศุโชติและอัจฉรา ชำนิประศาสน์. (2562). *สถิติสำหรับการวิจัยและเทคนิค การใช้ SPSS ฉบับปรับปรุง* ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : เจริญดีมั่นคงการพิมพ์.

ศิริกุล แสงศรี และ นงลักษณ์ ใจฉลาด. (2565). *การศึกษาการพัฒนาสมรรถนะครูตามสถานการณ์แพร่เชื้อไวรัส โคโรน่า (Covid-19) ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 1.* บริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.

ศรุตตา แววสุวรรรณ และ อุไร สุทธิแย้ม. (2564). *บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1.* บริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2565). การศึกษาภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของผู้เรียนระดับ*การศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานการณ์โควิด-19 : สภาพการณ์ บทเรียน และแนวทางการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้.* เข้าถึงเมื่อ 25ตุลาคม 2566, เข้าถึงได้จาก https://online.fliphtml5.com.

เอกฤทัย ชัยลิ้นฟ้า และพชรวิทย์ จันทร์ศิริสิร. (2565). *กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้วิถีชีวิตใหม่สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2.* การบริหารและพัฒนาการศึกษา.มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

